

Právní úprava civilních exekucí pro opatrovníky

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Akreditace Ministerstva vnitra České republiky

Termín a místo konání: 11. února 2020, 9:00 - 15:00

školicí prostory Kolumbus PM, s. r. o.
Trnitá 3, Brno
zastávka MHD Autobusové nádraží, Nové sady, Úzká

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.
asistent soudce Ústavního soudu, lektor Právnické fakulty Masarykovy univerzity,
více než dvanáct let praxe v oblasti vzdělávání úředníků, autor desítek českých i
zahraničních publikací, člen Světové organizace pro rodinné právo

Cíle programu:

Právní úprava exekučního řízení v České republice je typická svou tzv. dvoukolejností, která se projevuje v možnosti vedení výkonu rozhodnutí podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, nebo podle zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu. Následkem tohoto stavu je značná nepřehlednost, která se odráží v neznalosti pravidel exekučního řízení, zejména ze strany laické veřejnosti. Tyto osoby, které se mnohdy ocitnou v tíživé sociální a životní situaci, proto vyhledávají odbornou pomoc, a to i ze strany správních orgánů, především sociálních odborů. Vedle civilních exekucí český právní řád rovněž pracuje s exekucemi správními a daňovými.

Vzdělávací program má za cíl **prezentovat základy právní úpravy** exekučního řízení v českém právním řádu a **vymezit základní pojmy**, s nimiž exekuční právo pracuje. Součástí bude rovněž **podrobný popis** průběhu vykonávacího řízení vedeného podle občanského soudního řádu a zejména průběh exekuce vedené podle exekučního řádu. Podrobnou analýzou právní úpravy budou posluchači upozorněni na **slabá místa právní úpravy** a poučeni o možnostech **efektivní ochrany a obrany** účastníků řízení, především dlužníka (povinného), jeho manžela a dalších osob. V průběhu vzdělávacího programu budou posluchači seznámeni s aktuálními trendy **rozhodovací praxe** Nejvyššího soudu a Ústavního soudu a navrženými změnami právní úpravy.

Posluchači po absolvování vzdělávacího programu budou **rozumět základní terminologii** exekučního práva, budou schopni se **efektivně orientovat v právní úpravě**, analyzovat její jednotlivá ustanovení, navrhnout a popsat **řešení procesních situací** a **poskytovat základní poradenství osobám**, jež se ocitly v nepříznivém sociálním postavení.

Obsah programu:

1. Právní úprava civilních exekucí v České republice

Úvod do problematiky se soustředí na vymezení základního poslání exekučního řízení, jímž je vymožení pohledávky oprávněného (věřitele) vůči dlužníkovi (povinnému). Tomuto účelu odpovídají rovněž základní principy exekučního práva, kterými jsou zejména obrana a ochrana povinného a obrana a ochrana třetích osob. Součástí výkladu bude představení základů právní úpravy, a to jak na zákonné (zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád), tak i na ústavní úrovni (Listina základních práv a svobod, Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod). Analyzován bude rovněž vztah mezi uvedenými předpisy, zejména subsidiarita aplikace občanského soudního řádu.

2. Předpoklady pro nařízení, resp. vedení exekuce

Úvodní blok programu se dále soustředí na popis jednotlivých předpokladů pro soudní nařízení, resp. exekutorské vedení exekuce. Jedná se o vymezení základních exekučních titulů a jejich vlastností, vykonatelnosti exekučního titulu a doložky vykonatelnosti. Posluchači budou rovněž upozorněni na nelegálnost postupu tzv. inkasních agentur či správců pohledávek, které vymáhají pouze soukromé listiny, nedisponují však řádným exekučním titulem.

3. Průběh exekučního řízení

První polovina programu vygraduje popisem průběhu exekučního řízení a analýzou jednotlivých procesních situací. Posluchači se seznámí s možnostmi vedení exekuce na návrh oprávněného, příp. výjimečně bez návrhu, a náležitostmi tohoto návrhu. Rozvedena bude rovněž možnost domáhat se nařízení exekuce ve prospěch jiné osoby, např. dědice či osoby, které byla pohledávka postoupena. Podle právního předpisu, jímž je řízení ovládáno, budou posluchači upozorněni na podstatné odlišnosti vedení výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu a exekuce podle exekučního řádu. Bude se jednat zejména o proces nařizování exekuce a možnosti obrany, omezení vyplývající z nařízení exekuce (generální a speciální inhibitorium), určování způsobu vedení exekuce apod. Nedílnou součástí bude rovněž řešení tzv. střetů exekucí, tj. více exekucí vůči totožnému povinnému, avšak ve prospěch odlišných oprávněných.

4. Způsoby vedení exekuce

Zvláštní část exekučního práva je zaměřena na jednotlivé způsoby vedení exekuce a výkonu rozhodnutí, s rozdělením těchto způsobů na ty, jimiž se uspokojují peněžité pohledávky, a ty, jimiž se uspokojují nepeněžité pohledávky. Součástí bude rovněž představení možností v rámci výkonu rozhodnutí o péči o nezletilé dítě a ve věcech domácího násilí. Podstatná pozornost bude zaměřena na ty způsoby, které působí bezprostřední zásahy do osobní a majetkové sféry povinného, tedy na prodej movitých a nemovitých věcí, srážky ze mzdy a příkázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu. U každého z prezentovaných způsobů budou detailně analyzována oprávnění soudního vykonavatele a soudního exekutora, resp. prostředky účinné obrany v případech překročení těchto oprávnění.

5. Prostředky obrany

Poslední část programu bude zaměřena na prostředky obrany před exekucí. Bude se jednat jak o procesní prostředky vyplývající ze samotné podstaty exekučního řízení jako civilního procesu (zejména odvolání), tak i prostředky specifické, ryze exekuční povahy (typicky vylučovací, poddlužnická, odporová žaloba, návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu, odklad a zastavení exekuce apod.). Zdůrazněno bude, komu je uvedený prostředek obrany určen, v jaké lhůtě a u kterého orgánu se podává a jak o něm může být rozhodnuto.